ĢENERĀLADVOKĀTA M. POJAREŠA MADURU [*M. POIARES MADURO*] SECINĀJUMI,

sniegti 2006. gada 30. maijā [1]

1. Saskaņā ar kuriem Kopienu tiesību noteikumiem ir atļauts nosūtīt atpakaļ produktus no trešām valstīm, kurus piedāvā importēt Kopienā, ja veterināro pārbaužu rezultātā konstatēts, ka šie produkti neatbilst Kopienas importa nosacījumiem? Kad kompetentām robežu uzraudzības iestādēm ir jāpieņem rīkojums par šo produktu iznīcināšanu? Šie jautājumi ir abu šobrīd izskatāmo lietu būtības pamatā.

2. 2002. gada sākumā divās līdzīgās lietās Nīderlandes robežu uzraudzības iestādes izdeva rīkojumu par pīles un truša gaļas sūtījumu, kas importēti no Ķīnas, iznīcināšanu. Šie sūtījumi neatbilda Kopienas importa nosacījumiem, jo saturēja vielas, kas rada risku cilvēku veselībai. Uzņēmumi, kuri veica importu, apgalvoja, ka valsts iestādēm ir jāizdod rīkojums nevis par šo partiju iznīcināšanu, bet gan par to nosūtīšanu atpakaļ uz Ķīnu.

3. *College van Beroep voor het bedrijfsleven* (Apelācijas tiesa tirdzniecības un rūpniecības jautājumos) (Nīderlande) radās šaubas par precīzajiem pienākumiem, kas valsts iestādēm jāveic šādās situācijās, un tā uzdeva Eiropas Kopienu Tiesai četrus prejudiciālus jautājumus. Ar uzdotajiem jautājumiem, kas ir vienādi abās lietās, Tiesa tiek lūgta interpretēt 1997. gada 18. decembra Direktīvas 97/78/EK [2] 17. panta 2. punktu un 22. panta 2. punktu kopā ar Padomes 1990. gada 26. jūnija Regulas (EEK) Nr. 2377/90 [3] 5. pantu.

I — Atbilstošās tiesību normas

4. Direktīva 97/78 nosaka principus, kuri reglamentē veterināro pārbaužu organizēšanu attiecībā uz produktiem, ko ieved Kopienā no trešām valstīm. Tā paredz trīs veidu pārbaudes, kuras kompetentām iestādēm robežkontroles punktos jāveic produktiem, kuru izcelsme ir trešās valstīs: dokumentu pārbaudi, identitātes pārbaudi un fizisku

1 — Oriģinālvaloda — portugāļu.

2 — Direktīva, ar ko nosaka principus, kuri reglamentē veterināro pārbaužu organizēšanu attiecībā uz produktiem, ko ieved Kopienā no trešām valstīm (OV 1998, L 24, 9. lpp.).

3 — Regula, ar ko nosaka Kopienas procedūru veterināro zāļu maksimāli pieļaujamo atlieku daudzumu noteikšanai dzīvnieku izcelsmes produktos (OV L 224, 1. lpp.).

pārbaudi. Dokumentu pārbaude sastāv no dokumentu un sūtījumam pievienotu dokumentu pārbaudes. Identitātes pārbaude ir saistīta ar vizuālu pārbaudi, lai pārliecinātos, ka veterinārie sertifikāti un/vai citi dokumenti faktiski atbilst tiem produktiem, kas tiek importēti.

5. Direktīvas 2. panta 2. punkta d) apakšpunkts uzsver, ka fiziska pārbaude ir "paša produkta pārbaude, kas var iekļaut iepakojuma un temperatūras pārbaudes, kā arī paraugu ņemšanu un laboratorijas pārbaudes". Saskaņā ar direktīvas 4. panta 4. punkta b) apakšpunkta i) daļu fiziskas pārbaudes mērķis ir pārbaudīt, vai produkti atbilst Kopienas importa prasībām un vai tos patiešām var lietot tam mērķim,rjjjjjjtav r kāds norādīts pievienotajā sertifikātā vai dokumentā.

6. Direktīvas 17. panta 2. punkts noteic darbības, ko valsts iestādes var veikt, ja produkts no trešām valstīm neatbilst ievešanas nosacījumiem:

"2. Ja kompetentā iestāde šajā direktīvā minētajās pārbaudēs konstatē, ka produkts neatbilst ievešanas nosacījumiem, vai ja šādās pārbaudēs konstatē pārkāpumu, tad kompetentā iestāde, apspriežoties ar atbildīgo par kravu vai viņa pārstāvi, lemj par to, lai:

a) ne vēlāk kā 60 dienās produktu pārsūtītu ārpus I pielikumā uzskaitītajām teritorijām no tā paša galamērķa robežkontroles punkta, par kuru pastāv vienošanās ar atbildīgo par kravu, izmantojot tos pašus transportlīdzekļus, ja to neliedz veterinārās pārbaudes rezultāti un veselības aizsardzības prasības.

[..]

b) vai arī, ja nav iespējama pārsūtīšana vai ir beidzies a) apakšpunktā minētais 60 dienu termiņš, vai ja atbildīgais par kravu nekavējoties piekrīt, — lai produktus iznīcinātu robežkontroles punktam tuvākajās šim nolūkam paredzētajās iekārtās [..]."

7. Direktīvas 22. pants norāda obligātos drošības pasākumus, kuri kompetentām

valsts iestādēm jāveic, ja pastāv nopietns risks iedzīvotāju veselībai Kopienā. 22. panta 2. punkts noteic:

"2. Ja kāda no šajā direktīvā paredzētajām pārbaudēm rāda, ka produktu sūtījums varētu radīt draudus dzīvnieku vai iedzīvotāju veselībai, kompetentā veterinārā iestāde nekavējoties veic šādus pasākumus:

— tā konfiscē un iznīcina attiecīgo sūtījumu,

— tā nekavējoties [..] informē pārējos robežkontroles punktus un Komisiju par iegūtajiem datiem un par produktu izcelsmi."

8. Regula Nr. 2377/90 nosaka Kopienas procedūru veterināro zāļu maksimāli pieļaujamo atlieku daudzumu noteikšanai dzīvnieku izcelsmes produktos.

9. Regulas 5. pants atzīst, ka dažām veterinārajās zālēs lietotām farmakoloģiski aktīvām vielām nevar noteikt maksimāli pieļaujamo atlieku daudzumu, "jo attiecīgo vielu atliekas dzīvnieku izcelsmes produktos jebkādā koncentrācijā apdraud patērētāja veselību".

10. Saskaņā ar 5. pantu regulas IV pielikumā iekļauts to farmakoloģiski aktīvo vielu saraksts, kurām nevar noteikt maksimāli pieļaujamo atlieku daudzumu.

II — Fakti un uzdotie prejudiciālie jautājumi

11. 2002. gada februārī *Coxon & Chatterton Ltd* (turpmāk tekstā — "*Coxon*") ieveda Nīderlandē divus saldētas pīles gaļas sūtījumus no Ķīnas. Tā paša gada martā *NV Raverco* (turpmāk tekstā — "*Raverco*") ieveda saldētas truša gaļas sūtījumus. Tad, kad sūtījumi atradās Nīderlandes robežkontroles punktā, veterinārās iestādes veica attiecīgas šo sūtījumu paraugu pārbaudes un laboratorijas pārbaudes, kas paredzētas Direktīvā 97/78.

12. *Coxon* pīles gaļas sūtījumu paraugu pārbaudēs tika konstatēts, ka vienā sūtījumā ir furazolidona (16 ppb) [daļa uz miljardu] atliekas, bet otrā sūtījumā ir hloramfenikola (1,4 ppb) un furazolidona (49 ppb) atliekas. *Raverco* truša gaļas sūtījumu paraugu pārbaudēs tika konstatētas furazolidona (2,7 ppb) atliekas. Hloramfenikols un furazolidons ir ietverti Regulas Nr. 2377/90 IV pielikumā kā farmakoloģiski aktīvas vielas, kurām nevar noteikt maksimāli pieļaujamo atlieku daudzumu.

13. 2002. gada 1. martā, pamatojoties uz veterināro pārbaužu rezultātiem, *Rijksdienst voor de keuring van Vee en Vlees* (Lopu un gaļas kontroles valsts dienests; turpmāk tekstā — "*RVV*") pilnvarotais veterinārārsts aizliedza *Coxon* pīles gaļas sūtījumu importu un izdeva rīkojumu tos iznīcināt. 2002. gada 22. martā *RVV* izdeva līdzīgu rīkojumu par *Raverco* truša gaļas sūtījumu iznīcināšanu.

14. 2002. gada 18. martā *Coxon* iesniedza sūdzību *Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit* (zemkopības, vides un pārtikas kvalitātes ministrs; turpmāk tekstā — "zemkopības ministrs") par *RVV* rīkojumiem, norādot, ka pīles gaļas sūtījumi bija jānosūta atpakaļ uz Ķīnu, nevis jāiznīcina. 2002. gada 26. aprīlī *Raverco* iesniedza līdzīgu sūdzību.

15. Sūdzībās tika norādīts, ka produktu nosūtīšana atpakaļ neapdraudētu cilvēku vai dzīvnieku veselības aizsardzību Nīderlandē vai Kopienā. Sabiedrības apgalvoja, ka sūtījumi nav jāiznīcina, jo šos dzīvnieku produktus var likumīgi tirgot Ķīnā.

16. Noraidot gan *Coxon*, gan *Raverco* sūdzības, zemkopības ministrs apgalvoja, ka Kopienu tiesību akti nosaka šādu piesārņotu pīles un truša gaļas sūtījumu iznīcināšanu. Sabiedrības apstrīdēja šos lēmumus *College van Beroep voor het Bedrijfsleven*.

17. *College van Beroep* uzdeva Tiesai vienus un tos pašus četrus prejudiciālos jautājumus lietā *Raverco* (C-129/05) un lietā *Coxon* (C-130/05):

"1) Vai Direktīvas 97/78/EK 17. panta 2. punkta ievads un a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka iebildums nosūtīt atpakaļ sūtījumu, kas neatbilst importa nosacījumiem, ir jāpamato ar Kopienas importa nosacījumu vai tādu

nosacījumu neievērošanu, kas tiek piemēroti galamērķī, par ko ir vienošanās ar personu, kas atbild par kravu, un kas atrodas ārpus Direktīvas 97/78/EK I pielikumā minētajām teritorijām?

2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas aizsargā arī to trešo valstu intereses, uz kurām sūtījums tiks nosūtīts atpakaļ, pat ja šī aizsardzība nav saistīta ar kādām Eiropas Savienības dalībvalstīs esošām interesēm?"

2) Vai Direktīvas 97/78/EK 17. panta 2. punkta ievads un a) apakšpunkts, lasot to kopā ar šīs direktīvas 22. panta 2. punktu un Regulas (EEK) Nr. 2377/90 5. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka visos gadījumos, kad jebkura no Direktīvā 97/78/EK noteiktajām pārbaudēm norāda, ka produktu sūtījums var apdraudēt cilvēku vai dzīvnieku veselību, šis noteikums obligāti pieprasa dzīvnieku produktu sūtījumu iznīcināšanu?

18. Ar 2005. gada 2. aprīļa rīkojumu saskaņā ar Tiesas Reglamenta 43. pantu lietas tika apvienotas mutvārdu procesā, kā arī sprieduma taisīšanai.

19. *Coxon*, Nīderlandes valdība, Grieķijas valdība un Komisija iesniedza Tiesai rakstveida apsvērumus. Tiesa 2006. gada 9. marta sēdē uzklausīja to mutvārdu argumentus.

3) Vai Direktīvas 97/78/EK 22. pants kopā ar Regulas (EEK) Nr. 2377/90 5. pantu ir jāinterpretē tādējādi, ka pats fakts, ka Regulas (EEK) Nr. 2377/90 [IV] pielikumā norādītas vielas atliekas ir atrastas sūtījumā, nozīmē, ka attiecīgais sūtījums apdraud cilvēku vai dzīvnieku veselību un tāpēc nosūtīšana atpakaļ ir aizliedzama?

III — Vērtējums

A — *Pirmais jautājums*

4) Ja atbilde uz otro jautājumu ir noraidoša, vai Direktīvas 97/78/EK 17. panta

20. Uzdodot pirmo jautājumu, iesniedzējtiesa jautā, vai saskaņā ar Direktīvas

97/78 17. panta 2. punkta a) apakšpunktu iebildums nosūtīt atpakaļ sūtījumu ir pamatots ar Kopienas importa nosacījumu vai tādu nosacījumu neievērošanu, kas tiek piemēroti trešā valstī, uz kuru sūtījums var tikt nosūtīts atpakaļ.

21. Visi lietas dalībnieki, kuri iesniedza apsvērumus, tajā skaitā *Coxon*, uzskata, ka šķēršļi, kas kavē attiecīgām prasībām neatbilstošu sūtījumu nosūtīšanu atpakaļ, ir pamatoti ar Kopienas importa nosacījumu neievērošanu. Es piekrītu šai interpretācijai.

22. Direktīva nepārprotami paredz veterināro pārbaužu sistēmas, lai konstatētu, vai produkti atbilst *Kopienas* importa nosacījumiem [4]. Piemēram, 4. panta 4. punkta b) apakšpunkta i) daļa paredz, ka pilnvarotam veterinārārstam jāveic katra sūtījuma fiziska pārbaude, "lai pārliecinātos par to, vai produkti atbilst Kopienas tiesību aktu prasībām" [5].

23. Ievērojot 17. panta 2. punktu, nosūtīšanu atpakaļ, pamatojoties uz veterinārās pārbaudes rezultātiem un veselības aizsardzības prasībām, nevar veikt, "ja šajā direktīvā minētajās pārbaudēs konstatē, ka produkts neatbilst ievešanas nosacījumiem". Direktīvas 2. panta 2. punkta j) apakšpunkts definē "ievešanas nosacījumus" kā "Kopienas tiesību aktos noteiktās" veterinārās prasības attiecībā uz importu. Neviena no 17. panta 2. punktā minētajām pārbaudēm neparedz, ka kompetentām iestādēm papildus jāveic pārbaude, lai noskaidrotu produktu atbilstību trešās valsts importa nosacījumiem.

24. Turklāt, ja lēmums par produktu nosūtīšanu atpakaļ tiktu pamatots ar tās valsts noteikumiem, uz kuru produkti tiek nosūtīti atpakaļ, kompetentām iestādēm Kopienas robežpunktos būtu jāpiemēro šīs valsts tiesību normas. Taču, kā to uzsver Nīderlandes valdība, šīm iestādēm nav jāpārzina trešās valsts veselības aizsardzības un sanitāro noteikumu prasības.

25. Tādējādi uz pirmo jautājumu par Direktīvas 97/78 17. panta 2. punkta a) apakšpunkta interpretāciju ir sniedzama šāda atbilde: iebildums nosūtīt atpakaļ sūtījumu ir jāpamato ar Kopienas importa nosacījumu neievērošanu.

4 — Skat. arī Direktīvas 97/78 preambulas 11.apsvērumu, kurš noteic, ka "produkti, kas atbilst Kopienas prasībām attiecībā uz ievešanu, būtu jānodala no produktiem, kuri tām neatbilst; tā kā būtu jaizveido atsevišķas pārbaudes sistēmas, lai ņemtu vērā šīs atšķirības".

5 — Citi piemēri par atsaucēm uz Kopienu noteikumiem vai Kopienu tiesību aktiem Direktīvas režīma izpratnē ir atrodami 8. panta 2. punktā ("lai jo īpaši pārbaudītu attiecīgo produktu atbilstību Kopienas noteikumiem"), 8. panta 4. punktā ("saskaņā ar Kopienas tiesību aktiem jāuzrauga"), 10. panta 2. punkta a) apakšpunktā ("Kopienas prasības"), 10. panta 2. punkta f) apakšpunktā ("minimālās prasības, ko Kopienas tiesību akti nosaka"), 12. panta 4. punktā ("Kopienas prasības") un 17. panta 3. punktā ("Kopienas veterinārie tiesību akti").

B — *Otrais un trešais jautājums*

26. Uzdodot otro un trešo jautājumu, valsts tiesa būtībā jautā, vai Direktīva 97/78 nosaka, ka pārtikas produkti, kas ievesti Kopienā no trešām valstīm, ir jāizņēmina, ja veterinārajās pārbaudēs konstatēts, ka tie satur Regulas Nr. 2377/90 IV pielikumā minēto vielu atliekas.

27. Vispirms ir jāapskata Direktīvas 97/78 17. panta 2. punkts un 22. panta 2. punkts. It īpaši ir jāizvērtē, kā šīs tiesību normas ir saistītas savā starpā, lai noteiktu, saskaņā ar kādiem noteikumiem tās pieļauj nosūtīšanu atpakaļ un saskaņā ar kādiem noteikumiem nosaka to produktu iznīcināšanu, kuri neatbilst Kopienas importa nosacījumiem. Turpinājumā ir jāapskata Regulas Nr. 2377/90 5. pants un IV pielikums attiecībā uz farmakoloģiski aktīvām vielām, kurām nevar noteikt maksimālo atlieku daudzumu.

a) Direktīvas 97/78 17. panta 2. punkts un 22. panta 2. punkts

28. Lai arī abas tiesību normas attiecas uz produktiem, kuri neatbilst Kopienas importa nosacījumiem, 17. panta 2. punkta un 22. panta 2. punkta piemērošanas jomas atšķiras.

29. Direktīvas 17. panta 2. punkts ir vispār piemērojama norma tādējādi, ka tā attiecas uz visiem gadījumiem, kuros robežkontroles punktos veicamajās pārbaudēs tiek atklāts vai nu, ka produkts neatbilst importa nosacījumiem, vai tiek atklāts citu noteikumu pārkāpums. Lai produktu sūtījums atbilstu importa nosacījumiem, tam ir jāatbilst visu trīs pārbaužu prasībām: dokumentu pārbaudei, identitātes pārbaudei un fiziskai pārbaudei. Produkts var tikt atzīts par neatbilstošu importa nosacījumiem, ja, piemēram, netiek ievērotas dokumentu pārbaudes administratīvās prasības. Šādos gadījumos ir jāpiemēro 17. panta 2. punkts.

30. Turpretī 22. panta 2. punkts ir piemērojams tikai tad, ja produktu sūtījums varētu radīt draudus dzīvnieku vai iedzīvotāju veselībai. Tādējādi 22. panta 2. punktam ir daudz šaurāka piemērošanas joma nekā 17. panta 2. punktam. 22. panta 2. punkts ir *lex specialis* attiecībā uz 17. panta 2. punktu.

31. Gadījumos, kad tiek piemērots 17. panta 2. punkts, kompetentām veterinārajām iestā-

dēm sūtījums 60 dienu laikā ir jānosūta atpakaļ, ja vien to neaizliedz veterināro pārbaužu rezultāti un veselības aizsardzības prasības. Ja nav iespējama pārsūtīšana vai ir beidzies 60 dienu termiņš, vai ja atbildīgais par kravu nekavējoties piekrīt, tad saskaņā ar 17. panta 2. punkta b) apakšpunktu kompetentai iestādei sūtījums ir jāiznīcina. Tādējādi, izņemot dažus izņēmumu gadījumus, 17. panta 2. punkts nosaka, ka produkts jānosūta atpakaļ, ja nav ievēroti importēšanas nosacījumi.

32. Savukārt 22. panta 2. punktā nav minēta iespēja nosūtīt atpakaļ. Tas noteic, ka, "ja kāda no [..] pārbaudēm rāda, ka produktu sūtījums varētu radīt draudus dzīvnieku vai iedzīvotāju veselībai, kompetentā veterinārā iestāde nekavējoties [..] konfiscē un iznīcina attiecīgo sūtījumu".

33. Lietas dalībniekiem ir skaidrs, ka 17. panta 2. punkts nav piemērojams tajos gadījumos, kad konstatēts, ka "produktu sūtījums varētu radīt draudus dzīvnieku vai iedzīvotāju veselībai" 22. panta 2. punkta izpratnē. Šādos gadījumos kompetentai valsts iestādei nav izvēles un tai ir jāiznīcina sūtījums. Tomēr lietas dalībnieku uzskati atšķiras attiecībā uz jautājumu, kurā brīdī ir uzskatāms, ka "produktu sūtījums varētu radīt draudus dzīvnieku vai iedzīvotāju veselībai".

34. *Coxon* uzskata, ka Kopienas robežkontrole ir efektīva, un būtībā apgalvo, ka pēc nosūtīšanas atpakaļ produkti, kuri neatbilda Kopienas importa nosacījumiem, vairs nerada draudus dzīvnieku vai iedzīvotāju veselībai Kopienā. *Coxon* pauž viedokli, ka 22. panta 2. punkts attiecīgi nav piemērojams, ja ir iespējams veikt nosūtīšanu atpakaļ uz izcelsmes valsti. Šajā sakarā *Coxon* norāda, ka Kopienas veterinārajām pārbaudēm nav un faktiski nevarētu būt mērķis aizsargāt dzīvnieku vai iedzīvotāju veselību ārpus Kopienas.

35. Komisija uzskata, ka 22. pants nerada šķēršļus Kopienas importa nosacījumiem neatbilstošu produktu nosūtīšanai atpakaļ, ja vien attiecīgā trešā valsts neuzskata to par problemātisku. Tomēr Komisija uzsver, ka, lai nodrošinātu minimālo nepieciešamo iedzīvotāju veselības aizsardzību, kompetentām iestādēm vienmēr ir tiesības iznīcināt sūtījumus, kuri rada nepārprotamus un tūlītējus draudus iedzīvotāju veselībai. Turklāt Komisija uzsver, ka saskaņā ar 22. panta

2. punktu ir veicama tūlītēja sūtījumu, kas pat netieši var radīt iespējamus draudus cilvēku un dzīvnieku veselībai Kopienā, iznīcināšana. Kā netiešu draudu piemēru Komisija min krāpniecisku atkārtotu attiecīgo sūtījumu ievešanu caur citu robežkontroles punktu.

36. Saskaņā ar Grieķijas un Nīderlandes valdību viedokli 22. panta 2. punkts ir piemērojams visos gadījumos, kad attiecīgie produkti ir bīstami patērētāju veselībai. Abas valdības uzskata, ka 17. panta 2. punkta un 22. panta 2. punkta mērķis ir nodrošināt, ka šādi produkti turpmāk netiek tirgoti. Tās norāda, ka, ja šie produkti netiek iznīcināti, vienmēr pastāv risks, ka tie atradīs ceļu uz Kopienas tirgu un sasniegs Kopienas patērētājus. Šajā sakarā Grieķijas valdība norāda, ka mazāk strikta 22. panta 2. punkta interpretācija veicinātu mēģinājumus ievest bīstamus produktus. Šādu mēģinājumu izmaksas importētājam būtu niecīgas, ja tā rīcībā paliktu produkti, kuri, kā tas konstatēts, rada risku veselībai.

37. Es piekrītu Grieķijas un Nīderlandes valdību viedoklim. Ja mēģina ievest Kopienā trešās valsts izcelsmes produktus, uz tiem attiecas Kopienas veselības aizsardzības mehānisms. Direktīvas 22. panta 2. punkta striktā tiesiskā regulējuma mērķis ir aizsargāt cilvēku un dzīvnieku veselību Kopienā. Šajā sakarā direktīva papildina līdzvērtīgu tiesisko kārtību, kas attiecas uz produktiem Kopienas iekšienē: ja Kopienas iekšējā tirdzniecībā veterinārās pārbaudes rezultātā konstatē, ka sūtījums "var radīt nopietnu apdraudējumu dzīvniekiem vai cilvēkiem", dalībvalsts kompetentajai iestādei jāizdod rīkojums par tā iznīcināšanu neatkarīgi no tā, vai ir iespējama šo produktu tirdzniecība ārpus Kopienas [6]. Tāpat trešās valsts izcelsmes produkti nevar tikt nosūtīti atpakaļ tikai tāpēc, ka tos var tirgot ārpus Kopienas [7]. Tādējādi dzīvnieku izcelsmes produktu importētājiem un tirgotājiem Kopienas iekšienē ir jāuzņemas risks, ka to produkti var tikt iznīcināti, ja tie neatbilst Kopienas veselības aizsardzības standartiem.

6 — Padomes 1989. gada 11. decembra Direktīvas 89/662/EEK par veterinārajām pārbaudēm Kopienas iekšējā tirdzniecībā, lai izveidotu iekšējo tirgu, 7. panta 1. punkta a) apakšpunkts noteic, ka, "ja, veicot pārbaudi sūtījuma galamērķa vietā vai tā pārvadāšanas laikā, kādas dalībvalsts kompetentās iestādes atklāj [..] jebkādu iemeslu, kas var radīt nopietnu apdraudējumu dzīvniekiem vai cilvēkiem [..], tās [..] liek produktu partiju iznīcināt" (OV L 395, 13. lpp.).

7 — Protams, arī saskaņā ar 22. panta 2. punktu veiktas produktu iznīcināšanas rezultātā tiek samazināti draudi dzīvnieku un iedzīvotāju veselībai ārpus Kopienas. Tomēr tas nenozīmē, ka, aizliedzot nosūtīt atpakaļ produktus, kuri var radīt draudus iedzīvotāju vai dzīvnieku veselībai, galvenokārt tiek aizsargātas ārpuskopienas intereses.

38. Turklāt, kā to apgalvo Nīderlandes un Grieķijas valdības, ja turpinātu pastāvēt iespēja nosūtīt produktus atpakaļ, pastāvētu atkārtotas ievešanas risks Kopienā. *Coxon* arguments, ka Kopienas robežkontroles efektivitāte novērstu šādu atkārtotu ievešanu, nav pārliecinošs. Atļaujot nosūtīt atpakaļ produktus, kuri rada briesmas dzīvnieku vai cilvēku veselībai, būtiski palielinātos gadījumu skaits, kad importētāji mēģinātu ievest šādus pārtikas produktus tirdzniecībai Kopienā. Šo produktu importētājiem nepastāvētu zaudējuma risks, jo būtībā nepastāvētu iespēja, ka produkti tiek iznīcināti.

39. *Coxon* šādu Direktīvas 97/78 17. panta 2. punkta un 22. panta 2. punkta interpretāciju pamato ar Regulu (EK) Nr. 882/2004 [8]. Šajā regulā ir iekļautas noteiktas tiesību normas par dzīvnieku un cilvēku veselībai nedrošas barības un pārtikas produktu nosūtīšanu atpakaļ [9]. Tomēr, kā to tiesas sēdē pareizi norādīja Grieķijas valdība, šīs tiesību normas nav attiecināmas uz pašreiz izskatāmo lietu. Pieņemot Regulu Nr. 882/2004, Kopienu likumdevējs neizdarīja izmaiņas saskaņotajās dzīvnieku izcelsmes pārtikas importēšanas procedūrās, kas noteiktas ar Direktīvu 97/78 [10].

40. Nenoskaidrots ir palicis jautājums, vai produkti, ja konstatēts, ka tie satur Regulas 2377/90 IV pielikumā minēto vielu atliekas, "rada draudus dzīvnieku vai iedzīvotāju veselībai" Direktīvas 97/78 22. panta 2. punkta izpratnē.

b) Regulas Nr. 2377/90 5. pants un IV pielikums

41. Padomes Regula 2377/90 ievieš vienotu procedūru veterināro zāļu maksimāli pieļaujamo atlieku daudzumu noteikšanai dzīvnieku izcelsmes produktos. Vienotu noteikumu

8 — Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Regula par oficiālo kontroli, ko veic, lai nodrošinātu atbilstības pārbaudi saistībā ar dzīvnieku barības un pārtikas aprites tiesību aktiem un dzīvnieku veselības un dzīvnieku labturības noteikumiem (OV L 165, 1. lpp.).

9 — *Coxon* atsaucas uz regulas 19. panta 2. punkta c) apakšpunktu un 20. pantu.

10 — Skat. Regulas Nr. 882/2004 preambulas 25. apsvērumu. Lai arī ar Regulas Nr. 882/2004 58. pantu ir izdarīti grozījumi dažos Direktīvas 97/78 pantos, gan 17. pants, gan 22. pants ir palikuši negroziti.

par maksimāli pieļaujamo atlieku daudzumu ieviešanas mērķis ir sabiedrības veselības aizsardzība [11] un vienlaicīgi arī tirdzniecības ar dzīvnieku izcelsmes produktiem veicināšana [12].

42. Regulas IV pielikumā ir uzskaitītas farmakoloģiski aktīvas vielas, kurām nevar noteikt maksimāli pieļaujamo atlieku daudzumu. Saskaņā ar šīs regulas 5. pantu "attiecīgo vielu atliekas dzīvnieku izcelsmes produktos jebkādā koncentrācijā apdraud patērētāja veselību". Šī iemesla dēļ ar 5. pantu ir aizliegts lietot šādas vielas visā Kopienas teritorijā.

43. Tādējādi ir jāsecina, ka produktu sūtījums, kurš satur Regulas Nr. 2377/90 IV pielikumā uzskaitīto vielu atliekas, "rada draudus dzīvnieku vai iedzīvotāju veselībai" Direktīvas 97/78 22. panta 2. punkta izpratnē.

44. Iesniedzējtiesa lēmumā uzdot prejudiciālu jautājumu norāda, ka, veicot konsultācijas ar Komisiju, Nīderlande ir atļāvusi nosūtīt atpakaļ vairākus Ķīnas produktu sūtījumus, kuri saturēja mazāk nekā 5 ppb nitrofurāna. Tādējādi Nīderlandes iestādes pagaidām nepiemēro nulles tolerances slieksni furazolidonam (nitrofurāni ietver arī furazolidonu). Šis izņēmums nav piemērojams *Coxon* un *Raverco* sūtījumiem, kas tiek apskatīti šajā lietā [13]. Tomēr iesniedzējtiesa uzskata, ka šī Nīderlandes iestāžu pagaidu prakse rada šaubas par secinājumu, ka Direktīvas 97/78 22. panta 2. punkts obligāti pieprasa iznīcināt produktus, kuros ir konstatētas furazolidona — vielas, kas minēta Regulas 2377/90 IV pielikumā, atliekas.

45. Nīderlandes valdība norāda, ka iespējamās tirdzniecības nesaskaņas ar Ķīnu ir piespiedušas to pagaidām nepiemērot striktu iznīcināšanas kārtību. Taču ne katrai dalībvalstij ir iespējams veikt pārbaudes, ar kurām dzīvnieku izcelsmes produktos varētu kon-

11 — Regulas 2377/90 preambulas trešais apsvērums.

12 — Preambulas piektais un septītais apsvērums.

13 — Šķiet, ka Nīderlandes iestādes brīdī, kad *Coxon* un *Raverco* ieveda sūtījumus, vēl nebija izlēmušas nepiemērot nulles tolerances slieksni nitrofurāniem. Jebkurā gadījumā *Coxon* sūtījumos esošais furazolidona līmenis bija pārāk liels, lai piemērotu izņēmumu.

statēt mazāku daudzumu nekā 5 ppb nitrofurāna. Nīderlandes valdība uzsver, ka šāda situācija rada neatbilstību: dažās valstīs kompetentās iestādes piekristu, ka tiek ievesti produkti, kuros ir mazāk nekā 5 ppb nitrofurāna, bet citu dalībvalstu iestādes, kuras var pielietot precīzākas pārbaužu metodes, izdotu rīkojumu par to iznīcināšanu. Nīderlandes iestādes bija izdevušas rīkojumus par vairāku Ķīnas izcelsmes produktu sūtījumu, kuros bija mazāk nekā 5 ppb nitrofurāna atlieku, iznīcināšanu. Kā atbildi Ķīnas iestādes izsludināja aizliegumu importēt dzīvnieku izcelsmes produktus no Nīderlandes. Attiecīgi Nīderlande vienojās ar Ķīnas iestādēm, ka tā nosūtīs atpakaļ produktus, kas satur mazāk nekā 5 ppb nitrofurāna, gadījumos, ja tie nesaturēs citas bīstamas atliekas. Taču šī vienošanās attiecas tikai uz sūtījumiem, kas ievesti pirms 2002. gada 15. marta. Sākot no šī datuma dalībvalstīm saskaņā ar 2002. gada 30. janvāra Lēmumu 2002/69/EK [14] ir jāpiemēro vispārējais aizliegums ievest dzīvnieku izcelsmes produktus no Ķīnas.

46. Pamatoti rodas jautājums, kā tas radās arī iesniedzējtiesai, vai lēmums pagaidām veikt produktu, kuri satur nitrofurānus, nosūtīšanu atpakaļ var tikt ierobežots ar striktāku Direktīvas 97/78 22. panta 2. punkta redakciju, lasot to kopā ar Regulas Nr. 2377/90 5. pantu. Tomēr, manuprāt, Nīderlandes iestāžu pagaidu prakse attiecībā uz Ķīnas produktu, kuri satur mazāk nekā 5 ppb nitrofurāna, nosūtīšanu atpakaļ neietekmē šo tiesību normu interpretāciju.

47. Tādējādi, ja veterinārajās pārbaudēs konstatēts, ka no trešām valstīm Kopienā ievesti pārtikas produkti satur Regulas Nr. 2377/90 IV pielikumā uzskaitīto vielu atliekas, kompetentām iestādēm saskaņā ar Direktīvas 97/78 22. panta 2. punktu jākonfiscē un jāiznīcina attiecīgie pārtikas produkti.

C — *Ceturtais jautājums*

48. Iesniedzējtiesa ceturto jautājumu uzdod gadījumā, ja atbilde uz otro jautājumu ir noraidoša. Attiecīgi, ņemot vērā iepriekšminētos apsvērumus, uz ceturto jautājumu atbilde nav jāsniedz.

14 — Par noteiktiem aizsardzības pasākumiem attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes produktu ievešanu no Ķīnas (OV L 30, 50. lpp.).

IV — Secinājumi

49. Uzskatu, ka Tiesai jāsniedz šādas atbildes uz tai uzdotajiem prejudiciālajiem jautājumiem:

1) saskaņā ar Padomes 1997. gada 18. decembra Direktīvas 97/78/EK, ar ko nosaka principus, kuri reglamentē veterināro pārbaužu organizēšanu attiecībā uz produktiem, ko ieved Kopienā no trešām valstīm, 17. panta 2. punkta a) apakšpunktu kompetentās valsts iestādes iebildums nosūtīt atpakaļ sūtījumu ir jāpamato ar Kopienas importa nosacījumu neievērošanu;

2) šīs direktīvas 22. panta 2. punkts paredz, ka kompetentajām iestādēm jākonfiscē un jāiznīcina pārtikas produkti, kuru izcelsme ir trešās valstīs un kuri tiek ievesti Kopienā, ja veterinārajās pārbaudēs konstatēts, ka attiecīgajos pārtikas produktos ir tādas vielas atliekas, kas minēta Padomes 1990. gada 26. jūnija Regulas (EEK) Nr. 2377/90, ar ko nosaka Kopienas procedūru veterināro zāļu maksimāli pieļaujamo atlieku daudzumu noteikšanai dzīvnieku izcelsmes produktos, IV pielikumā.